

Angående udkast til Vejledning om udredning og behandling af transkønnede:

Som forsker i transkønnedes historie i Danmark har jeg i forbindelse med arbejdet med mit ph.d.-projekt om transkønnedes historie i Danmark fået indblik i transkønnedes journaler fra 1950'erne til midten af 1990'erne fra Retslægerådets og Justitsministeriets arkiver. Disse journaler, der indeholder både transpersoners egne beretninger, lægejournaler og referater af diskussioner i Retslægerådet og Justitsministeriet om behandlingen af transkønnede bærer vidnesbyrd om, hvordan behandlingen af transpersoner i Danmark i 1950'erne i vid udstrækning tog stilling til transpersoners individuelle kønsidentifikation, behov, ønsker og sociale situation i behandlingen, men gradvist igennem tiden blev mere og mere standardiseret ud fra diagnosekriterier, der er baseret på en meget snæver opfattelse af, hvad en transseksuel person er, og hvilken behandling, der er bedst for en sådan person. For at en person kan blive diagnosticeret som transseksuel og få adgang til kønskorrigerende behandling i Danmark idag er det således nødvendigt, at en person fortæller en livshistorie, der overbeviser en behandler om, at personen stort set hele livet igennem har identificeret sig med det køn, vedkommende ønsker at skifte til, og derudover ser ud og agerer på en sådan måde, at behandleren bliver overbevist om, at personen er blevet og/eller i fremtiden vil blive genkendt af andre som tilhørende dette køn. Denne vurdering kan i høj grad siges at bygge på en række stereotype forestillinger om, hvordan mænd og kvinder ser ud, klæder sig, hvilke interesser og arbejdsområder og hvilke seksuelle orienteringer og praksisser, de har, der ikke stemmer overens med den mangfoldighed af måder, hvorpå biologisk fødte mænd og kvinder i nutidens Danmark lever deres liv som kønnede individer. Transpersoner er således de eneste personer, der afkræves en meget specifik psykiatrisk reguleret måde at fremføre deres køn på, for at få lov til at leve som det køn, de identificerer sig med, og særligt for at få adgang til medicinske behandlinger, der tydeliggør deres køn for omverdenen og dem selv.

Danmark har for nyligt indført en ny lovgivning om juridisk kønsskifte, som anerkender, at den enkelte person er den eneste, der kan afgøre sit køn. Dette er et vigtigt skridt, men kun det første for at forbedre transkønnedes vilkår. Både historisk og nutidig dansk og international forskning viser, at det er af afgørende betydning for transpersoners psykiske og fysiske helbred og velbefindende, og deres muligheder for et velfungerende socialt liv, herunder arbejdsliv, at de bliver mødt med åbenhed og lydhørhed overfor deres individuelle ønsker og behov af det sundhedspersonale, som behandler dem og deres sag, og at de får adgang til de behandlinger i form af kønshormoner og kønskorrigerende operationer, de selv ønsker, så hurtigt som muligt, efter de har henvendt sig til sundhedssystemet. Jeg tilslutter mig derfor, at transkønnede i Danmark ligesom i f.eks. Sverige og Argentina skal have ret til at modtage behandling baseret på informeret samtykke, og at behandlingen ikke må betinges af behandlerens oplevelse af patientens køn frem for personens egen.

Med venlig hilsen

Marie-Louise Holm
Ph.d.-studerende ved Tema Genus, Linköpings universitet, Sverige